

Siyasi Liderliğin İstikrar ve Güvenlik Üzerindeki Etkisinin Mekanizmaları

Ulker İMAMALİYEVA¹

Vaskhanim ORUJOVA²

¹Doctor of Philosophy, Baku State University/Uluslararası ilişkiler fakültesi, Siyaset Bilimi Bölümü,
imamaliyeva_ulker@mail.ru, ORCID:0000-0002-9807-5961

²Professor, Baku State University, e-mail: vasxanimorucova.55@mail.ru

Özet: Siyasi liderlik, devletin istikrarı ve güvenliğinin sağlanmasında temel öneme sahip kurumsal ve işlevsel bir faktör olarak rol oynar. Liderliğin niteliği, karar alma mekanizmaları ve siyasi meşruiyet, toplumun sosyo-politik dinamiklerini, devlet kurumlarının istikrarını ve güvenlik ortamının oluşumunu doğrudan etkiler. Etkin siyasi liderlik, yönetimde tutarlılığı sağlamaya, siyasi sistemin meşruiyetini güçlendirmeye ve kamu güvenini güvence altına almaya hizmet eder.

Siyasi liderliğin istikrar üzerindeki etkisi, esas olarak kapsayıcı yönetim modellerinin uygulanması, hukukun üstünlüğünün sağlanması ve sosyo-ekonomik dengenin korunması yoluyla gerçekleşir. Bu faktörler, toplumda potansiyel çatışmaların önlenmesi ve siyasi sistemin sürdürülebilir gelişimi için koşullar yaratır. Güvenlik açısından, siyasi liderlik, ulusal güvenlik stratejilerinin formüle edilmesi, iç ve dış tehditlerin yeterli şekilde değerlendirilmesi ve devletin savunma ve güvenlik kurumları arasında koordinasyonun sağlanması işlevini yerine getirir.

Aynı zamanda, siyasi liderliğin zayıflığı ve meşruiyetsizliği, siyasi istikrarın bozulmasına, toplum içindeki parçalanma eğilimlerinin güçlenmesine ve güvenlik risklerinin artmasına yol açabilir. Bu bağlamda, siyasi liderliğin kurumsal bir çerçeve içinde ve sorumluluk ilkelerine dayalı olarak işlev görmesi, devletin uzun vadeli istikrarı ve güvenliği için gerekli bir koşul olarak kabul edilmektedir.

Anahtar kelimeler: Siyasi liderlik, siyasi sabitlik, milli tahlükəsizlik, siyasi legitimlik, siyasi idarəetmə, SDG 16

Mechanisms of Political Leadership's Impact on Stability and Security

Abstract: Political leadership acts as an institutional and functional factor of fundamental importance in ensuring the stability and security of the state. The nature of leadership, decision-making mechanisms and political legitimacy directly affect the socio-political dynamics of society, the stability of state institutions and the formation of a security environment. Effective political leadership serves to maintain consistency in governance, strengthen the legitimacy of the political system and ensure public trust.

The impact of political leadership on stability is mainly realized through the application of inclusive governance models, ensuring the rule of law and maintaining socio-economic balance. These factors create conditions for the prevention of potential conflicts in society and the sustainable development of the political system. In terms of security, political leadership performs the function of formulating national security strategies, adequately assessing internal and external threats, as well as ensuring coordination between the state's defense and security institutions.

At the same time, the weakness and illegitimacy of political leadership can lead to the disruption of political stability, the strengthening of fragmentation tendencies within society, and the increase of security risks. In this regard, the functioning of political leadership within an institutional framework and based on the principles of responsibility are considered a necessary condition for the long-term stability and security of the state.

Keywords: Political leadership, political stability, national security, political legitimacy, political governance, SDG 16.

1.GİRİŞ

Her ülkenin sürdürülebilir kalkınmasını sağlamada, siyasi istikrar, ulusal güvenlik ve liderlik kavramları birbirini tamamlayan temel faktörler olarak rol oynar. Tarihin farklı dönemlerinde, devletlerin yükselişi ve düşüşü, siyasi istikrar, ulusal güvenlik ve liderlik faktörleriyle yakından bağlantılı olmuştur. Bu kavramlar, modern devletlerin istikrarını koruyan ve uzun vadeli kalkınma stratejilerinin uygulanmasını sağlayan temel faktörler olarak kabul edilir. Siyasi istikrar, devletin iç politikasında uyum ve yasaların uygulanmasını ifade ederken, ulusal güvenlik ise dış ve iç tehditlerden korunmayı ifade eder. Liderler bu iki sürecin merkezindedir: kararları, vizyonları ve davranışları, devletin hem sosyal, hem ekonomik hem de askeri alanlardaki sürdürülebilirliğini belirler.

Modern bilimsel literatürde liderlik kavramı sadece güç veya biçimsel otorite açısından değil, daha çok hizmet, sorumluluk ve sürdürülebilir kalkınma açısından açıklanmaktadır. Mahatma Gandhi'nin "Liderlik güç değil, hizmet etme yeteneğidir. Liderlik otorite değil, sorumluluktur" fikri, liderliğin etik ve insancıl doğasını vurgulamaktadır (Gandhi M.,1999;s. 153). Bu yaklaşıma göre, bir liderin temel görevi kişisel çıkarlarını değil, toplumun veya

örgütün genel çıkarlarını korumaktır. Bu tür bir liderlik modeli, özellikle siyasi istikrar ve ulusal güvenlik bağlamında önemlidir, çünkü sorumlu liderler karar verirken kısa vadeli çıkarlardan ziyade uzun vadeli istikrarı ve kamu güvenliğini dikkate alırlar.

John F. Kennedy'nin "Liderlik ve öğrenme birbirinden ayrılmaz kavramlardır" sözü, liderliğin dinamik doğasını vurgulamaktadır. Modern çağda, değişen güvenlik ortamı, küreselleşme ve yeni zorluklar, liderlerin sürekli olarak öğrenmelerini ve bilgi ve becerilerini güncellemelerini gerektirmektedir. Öğrenmeye açık olmayan liderler, karmaşık sorunlara yeterince yanıt vermekte zorlanırlar ve bu da yönetimde istikrarsızlığa yol açabilir. Bu nedenle, liderliğin sürdürülebilirliği doğrudan entelektüel gelişim ve deneyimlerden sonuç çıkarma yeteneğiyle ilgilidir.

Kuzes ve Posner'in "Öz farkındalık, başarılı liderliğin temelidir" yaklaşımı, liderliğin psikolojik ve davranışsal yönlerini açıklamaktadır (Kouzes, JM ve Posner, BZ., 2023; s. 13–15). Güçlü ve zayıf yönlerini anlayan liderler daha gerçekçi kararlar alır, riskleri doğru değerlendirir ve ekipleriyle sağlıklı ilişkiler kurarlar. Öz farkındalık ayrıca etik davranış ve şeffaf yönetim oluşumu için koşullar yaratır ve bu da halkın lidere olan güvenliğini güçlendirir.

Sonuç olarak, bu fikirler liderliğin güce değil, hizmete, sorumluluğa, öğrenmeye ve öz farkındalığa dayalı karmaşık bir olguya dayandığını göstermektedir. Bu yaklaşım, liderlik faktörünün siyasi istikrarın korunmasında ve ulusal güvenliğin sağlanmasında neden kritik bir rol oynadığını bilimsel olarak gerektirmektedir.

2. KLASİK VE MODERN YAKLAŞIMLAR BAĞLAMINDA LİDERLİĞİN ANALİZİ

Antik Yunan siyasi ve felsefi düşüncesinde, hukuk ve güç arasındaki ilişki önemli tartışma konularından biriydi. "Hukuk bir örümcek ağı gibidir – zayıflar ona yakalanmak için mücadele ederken, güçlüler onu parçalar" fikri, MÖ 6. yüzyılda yaşamış bilge Anacharsis'e atfedilir (Plutarch. (tarihsiz). Soylu Yunan ve Romalıların Hayatları (Solon, s.81–88). Bu metaforik ifade, yasaların biçimsel eşitliğine rağmen, sosyal ve siyasi güç faktörünün pratik uygulamalarında belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Anacharsis'in bu yaklaşımı, yasal normatifliğin gerçek siyasi ilişkiler karşısında sıklıkla zayıfladığını vurgulamaktadır.

Bu bağlamda sunulan liderlik tanımı, yasaların kısıtlayıcı rolünü reddeden siyasi gerçekçi yaklaşımla örtüşmektedir. "Gerçek bir lider, yazılı veya yazılı olmayan hiçbir yasadan korkmaz" fikri, bir liderin meşruiyetinin yasal normlardan değil, gerçek gücünden ve karar alma iradesinden kaynaklandığını vurgular. Bu yaklaşımda, lider yasanın öznesi olarak değil, yasanın üstünde duran ve onu belirleyen bir aktör olarak sunulur. Bu görüş, Machiavellian siyasi düşünceyle tutarlıdır ve lideri normatif çerçevenin dışında faaliyet gösteren baskın bir figür olarak açıklar.

Liderin "kendi kurallarını dikte etmesi, oyunun dayatılan kurallarını geçersiz kılması", kurumsal yönetimden ziyade bireysel iradeye dayalı bir liderlik modelini ifade eder. Bu yaklaşım, liderin kişisel niteliklerinin ve iradesinin yasal ve kurumsal mekanizmaların yerini aldığı karizmatik liderlik kavramıyla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte, akademik bir bakış açısıyla, bu modelin ikili bir doğası vardır: bir yandan esnek ve kararlı bir yönetimi mümkün kılarken, diğer yandan yasal kısıtlamaların zayıflaması otoriter yönetim risklerini artırır.

"Bir liderin yalnızca bildiği kurallara göre yaşadığı ve hareket ettiği" fikri, liderliğin öznel ve normatif olmayan doğasını vurgular. Bununla birlikte, modern siyasi teorilerde sürdürülebilir siyasi istikrar ve ulusal güvenlik, bireysel iradede ziyade yasal bir devletin ilkelerine ve kurumsallaşmış yönetim mekanizmalarına dayanmaktadır. Bu bağlamda, sunulan liderlik modeli etkinlik açısından cazip görünse de, meşruiyet ve uzun vadeli istikrar açısından ciddi bilimsel tartışmalara açıktır.

Sonuç olarak, Anacharsis'in hukuk metaforu, liderliğin güç, irade ve normatif ilişkiler bağlamında analiz edilmesine olanak tanır ve liderliği hukukun önüne koyan siyasi yaklaşımların teorik temellerini anlamada büyük önem taşır.

Lider için standart kurallar yoktur; o, kendine özgü yaratıcı bir zihniyete sahip, kendi düşünme gücüne ve yaşam deneyimine dayanarak kuralları kendisi yaratan bir kişidir.

Liderlerin faaliyetlerini analiz eden R. Tucker, siyasi favorileri üç tipe ayırdı: muhafazakarlar, reformcular ve devrimciler (Bennis W. ve Nanus B.,1981/1995;s.67-75). Muhafazakarlar her zaman statükoyu korumakla ilgilirlirler. Devrimcilerin amacı, prensip olarak, tamamen farklı bir sisteme geçiş yapmaktır. Lider-reformcu bir yeniden yapılandırıcıdır, yaratıcılık gösterir, takipçilerini vaatten vaade değil, sonuçtan sonuca yönlendirir, insanları temettülere değil, emeğe, sıkı çalışmaya yönlendirir.

3. ULUSAL GÜVENLİK BAĞLAMINDA LİDERİN KARAR VERME VE STRATEJİ BECERİLERİ

Ulusal güvenlik sadece askeri savunmayla ilgili değildir. Aynı zamanda ülkenin ekonomik, bilgi, sosyal ve diplomatik alanlardaki güvenliğini de içerir. Yani ulusal güvenlik, ülkeyi iç ve dış tehditlerden korumanın yanı sıra toplumun istikrarlı ve müreffeh yaşamını da güvence altına alır. Lider, ulusal güvenliği sadece güncel olaylarla değil, uzun vadeli perspektiflerle de yönetmelidir. İleri görüşlü bir lider, olası tehditleri öngörür ve bunları önlemek için kapsamlı bir önlem planı hazırlar. Örneğin, **Singapur'un kurucusu Lee Kuan Yew**, ülkesini bölgesel çatışmalardan uzak tutarak ekonomik ve diplomatik güvenliğini sağlamıştır. Ulusal güvenliğe yönelik gerçek tehditler durumunda, liderin karar alma hızı ve esnekliği en önemli faktörlerdir. **Winston Churchill** ikinci Dünya Savaşı sırasında, toplumun moralini yükselterek ulusal güvenliğini korumanın ahlaki yönünü gösterdi.

Dolayısıyla, ulusal güvenlik sadece güçlü bir ordu değil, aynı zamanda akıllı bir diplomasi de gerektirir. Liderin ulusal güvenliğe katkısı sadece dış güvenlikle değil, iç güvenlikle de ilgilidir. Adil yönetim, sosyal eşitlik ve vatandaş güveni, toplumun bölünmesini önler.

Yetkin bir lider, güvenlik kurumlarının şeffaf ve yasalara uygun şekilde faaliyet göstermesini sağlar. Güçlü bir yasal çerçeve ve koordineli yönetim, ulusal güvenliğin uzun vadeli güvenceleridir.

Ekonomik istikrar, ulusal güvenliğin temel taşıdır. Lider, ekonomik reformlar yoluyla dış bağımlılığı azaltır, ulusal para birimini ve üretim potansiyelini korur. Örneğin, **Çin lideri Deng Xiaoping** (1970-1997), ekonomik reformlar yoluyla ülkenin güvenlik sistemi için istikrarlı bir temel oluşturmuştur. Xiaoping'in "önemli olan kedinin rengi değil, fare yakalama yeteneğidir" (Deng, X., 1938–1965; s. 324–325) örneğiyle Çin'de ekonomik reformlar başlamış ve yerel pazar dünyaya açılmıştır.

Modern çağda siber güvenlik ve bilgi alanının kontrolü, liderlerin öncelikleri arasında yer almaktadır. Lider, dezenformasyonu önlemek ve ulusal çıkarları korumak için medya ve dijital alanda doğru politikayı formüle etmelidir.

Liderin rolü sadece karar alma mekanizmasıyla sınırlı değildir; aynı zamanda kamuoyunda mutabakat sağlar, kurumları güçlendirir ve acil durumlarda hızlı kararlar alır. İlginç bir şekilde, önde gelen siyasi teorilerde liderin etkisi "siyasi istikrarın garantörü" ve "güvenliğin mühendisi" olarak değerlendirilir.

Ulusal güvenlikte liderin rolü daha stratejik ve çok boyutludur:

- **İç güvenlik:** Lider, polis ve diğer kolluk kuvvetleriyle birlikte ülkede kamu düzenini sağlar. Bu aynı zamanda ekonomik istikrarı ve toplumsal uyumu korumayı da içerir.
- **Dış politika ve diplomasi:** Lider, devletin çıkarlarını uluslararası düzeyde korur ve diplomatik yollarla çatışmaları önler. Örneğin, komşu ülkelerle dostane ilişkiler kurmak, ticaret ve güvenlik alanlarında işbirliği yapmak.
- **Tehditlere karşı stratejik hazırlık:** Bir lider sadece mevcut durumu yönetmekle kalmaz, aynı zamanda potansiyel tehditleri de öngörür. Bu, ekonomik krizler, dış müdahale veya bilgi güvenliği gibi alanlarda önemlidir.

4. LİDERLİK VE SİYASİ İSTİKRAR: STRATEJİK VE TAKTİKSEL YÖNLER

- **Karar alma ve stratejik vizyon.** Bir lider, gelecek için uzun vadeli planlar yapar ve siyasi kararlar yoluyla çatışmaları önler. Örneğin, bir ülkede farklı etnik ve dini gruplar varsa, lider onların haklarını korumalı ve eşitlik ve kapsayıcılık politikaları izlemelidir.
- **Adalet ve yasaların uygulanması.** Bir lider, yasaların herkese eşit şekilde uygulanmasını sağlayarak toplumda güven inşa eder. Yasaların sadece seçilmiş azınlık için değil, herkes için aynı olması, siyasi istikrar için temel bir koşuldur.
- **Çatışma yönetimi.** Bir lider, çatışmaları zamanında öngörebilmeli ve diplomatik yollarla çözebilmelidir. Bu, iç istikrarı korumaya ve siyasi riskleri en aza indirmeye yardımcı olur.

Liderlik tarzları, siyasi istikrarın ve ulusal güvenliğin sağlanmasında farklı yaklaşımlara ve sonuçlara yol açar:

- **Otoriter liderlik :** Yönetim, zor kararlar almaya ve düzene odaklanır, ancak uzun vadeli toplumsal uzlaşma zayıf olabilir.

- **Demokratik liderlik:** Halkın katılımı ve uzlaşması üzerine kuruludur ve istikrar için geniş bir toplumsal destek yaratır.
- **Dönüştürücü liderlik:** Vizyon ve ideolojik motivasyonla hem siyasi istikrarı hem de ulusal güvenliği güçlendirir. Dönüştürücü liderler sadece mevcut sorunları çözmekle kalmaz, aynı zamanda gelecekteki riskler için stratejik düşünme geliştirirler.

2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre, güvenilir ve adil liderliğe sahip ülkelerin siyasi istikrarı koruma olasılığı %70'ten daha yüksek. Bu eğilim özellikle İskandinav ülkeleri, Hollanda, Almanya, Lüksemburg, İsviçre, Avusturya, Kanada, Singapur, Japonya ve Güney Kore gibi ülkelerde belirgin.

Siyasi istikrar ve ulusal güvenlikte başarılı olmak için bir liderin belirli niteliklere sahip olması önemlidir:

- **Vizyon ve öngörü:** Sadece mevcut sorunlara değil, gelecekteki tehditlere ve fırsatlara da bakar.
- **Adalet ve dürüstlük:** Bir liderin halkın güvenini kazanabilmesi için ahlaki ilkelere bağlı olması önemlidir.
- **Takım çalışması ve iş birliği:** Bir lider kararlarını tek başına almaz, uzmanların görüşlerini de dikkate alır.
- **Kararlılık ve çeviklik:** Zor durumlarda hızlı ve doğru kararlar verebilme yeteneği.

Tarihteki birçok örnek, liderin rolünün siyasi istikrar ve ulusal güvenlik için hayati önem taşıdığını göstermektedir: Liderin karar alma hızı, siyasi istikrarı korur.

Sizlerle siyasette başarılı olmuş liderlere ve aldıkları kararlara dair bazı örnekler paylaşmak istiyorum. Bu örnekler, hem tarihsel olarak hem de modern zamanlarda siyasi istikrarın ve ulusal güvenliğin sağlanmasında liderliğin rolünü göstermektedir:

1. Mustafa Kemal Atatürk (Türkiye, 1920–1938). Modern Türkiye'yi kurmak için siyasi , sosyal ve ekonomik reformlar gerçekleştirdi , eğitim sistemini modernize etti , ulusal birliği korumak için etnik ve dini hoşgörüyü teşvik etti ve kadın haklarını tanıdı. Sonuç olarak, Türkiye savaş sonrası istikrarlı , merkezileşmiş ve modern bir devlet haline geldi .

2. Franklin D. Roosevelt (ABD, 1933–1945), Büyük Buhran sırasında “Yeni Düzen” programını uygulamaya koydu (3). Bu, Başkan Franklin D. Roosevelt tarafından 1933'ten 1939'a kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan bir ekonomik ve sosyal politika programıydı . Amaç , Büyük Buhran'ın neden olduğu ekonomik krizi hafifletmek, işsizliği azaltmak, bankaları ve sanayiye yeniden canlandırmak ve II. Dünya Savaşı sırasında Amerika Birleşik Devletleri'nin askeri ve ekonomik potansiyelini güçlendirmektir . Sonuç olarak, Amerika Birleşik Devletleri ekonomik krizden çıktı ve siyasi istikrarı korudu .

3. Nelson Mandela (Güney Afrika, 1994–1999) , liderliği yalnızca insanları korkutmakla değil, aynı zamanda ilham verme ve umut aşılama yeteneğiyle de karakterize edilen bir süreç olarak tanımlandı. Güney Afrika'da , ırkçılığa karşı çıkarak dayanışmayı inşa etti , etnik ve siyasi çatışmaların üstesinden gelerek uzun vadeli istikrar sağladı ve geçiş döneminde ulusal dayanışmayı korumak için barış politikası izledi. Sonuç olarak, Güney Afrika barışçıl yollarla demokratik istikrarı sağladı .

4. Angela Merkel (Almanya, 2005–2021), 2015'teki göçmen krizi sırasında açık sınır politikası ve insancıl bir yaklaşım benimsedi. Kısa vadeli siyasi baskılara rağmen , uzun vadeli sosyal entegrasyonu ve Avrupa ülkeleriyle işbirliğini teşvik etti. İşbirliği. Merkel'in kararı, hem Almanya'da hem de Avrupa'da siyasi istikrarı koruyan bir denge politikası olarak değerlendirilmektedir. Avrupa mali krizi sırasında Almanya'nın ekonomik istikrarını korudu ve göç krizi sırasında düzenleyici ve insani bir politika izledi . Sonuç olarak , Almanya hem iç hem de bölgesel istikrarı koruyabildi .

5. Winston Churchill (Büyük Britanya), II . Dünya Savaşı sırasında Nazi Almanyası'na karşı direniş politikası izledi. İngiliz halkının moralini yükseltti ve ülkenin güvenliğini sağladı. Churchill'in motivasyon konuşmaları, siyasi liderliğin halkı harekete geçirme gücünü gösterdi .

6. Haydar Aliyev (Azerbaycan, 1993–2003) İç siyasi istikrarı yeniden sağladı, çatışmaları önledi ve enerji projeleri ve uluslararası işbirliği yoluyla ekonomik istikrarı güvence altına aldı. Sonuç olarak, Azerbaycan siyasi istikrarını yeniden kazandı ve uluslararası toplumda güvenilir bir ortak olarak tanındı.

7. Jacinda Ardern (Yeni Zelanda, 2017–2023), 2019 Christchurch terör saldırılarının ardından hızla silah yasaları çıkardı, sosyal dayanışmayı teşvik etti, iç güvenliği sağladı ve toplumsal uyumu güçlendirdi. Ardern'in empatik ve açık tarzı, liderlik için yeni bir model olarak görülüyor. Başarılı kararlarından biri de kitlesel silahlı şiddete karşı yasal reformlar oldu. Sonuç olarak, Yeni Zelanda iç istikrarını korudu ve Ardern halkın güvenini kazandı.

8.Volodymyr Zelensky (Ukrayna, 2019- günümüz), Rus işgali sırasında , halkın birliğini korumak için stratejik kararlar aldı ve sosyal medyayı ve diğer iletişim araçlarını kullanarak yurttaşlarını motive etti. Sonuç olarak, Ukrayna halkı ulusal dayanışmasını korudu ve uluslararası destek aldı .

Barack Obama'nın 2008 mali krizi sırasında aldığı hızlı ekonomik kararlar, Amerika Birleşik Devletleri'nde siyasi istikrarın korunmasına yardımcı oldu.

Başarılı liderlerin yanı sıra, işlerinde başarısız olan liderler de vardır; onların karar alma ve yönetim yöntemleri siyasi istikrarı zayıflatılabilir, ulusal güvenliğe risk oluşturabilir ve toplumun uzun vadeli gelişimini engelleyebilir. Liderliğin başarısı sadece kişisel niteliklere değil, aynı zamanda stratejik düşünme, iletişim becerileri ve sosyal destek faktörlerine de bağlıdır.

Başarısız bir lider, halkın güvenini kaybeden, doğru yönetim kararları alamayan ve devletin çıkarlarını kişisel gücüyle değiştiren kişidir (Kellerman B., 2004; s. 38–45). Kararları genellikle siyasi istikrarı bozar ve ekonomik ve sosyal krizlere neden olur. Siyasetteki başarısız liderler ve aldıkları kararlar, bir liderin siyasi istikrarı sağlamadaki rolünü açıklamak için de önemli örneklerdir. Tarihteki başarısız liderlerin en büyük hatası, gücü bir amaç olarak değil, bir amaca ulaşmanın aracı olarak görmeleridir.

Tarihe iz bırakmış ancak yanlış kararlarıyla istikrar ve güvenliğe zarar vermiş liderlere örnekler:

1. **Adolf Hitler**. Avrupa'yı işgal etmeyi amaçlayan saldırgan politika, milyonlarca insanın ölümüne yol açan savaş, fanatik ideoloji . Sonuç olarak... Almanya'nın tamamen yenilgiye uğraması, devletin bölünmesi ve liderin intiharı.
2. **Benito Mussolini**. Faşist ideolojisi ve Hitler ile ittifakı İtalya'nın çöküşüne yol açtı. Sonunda halk tarafından iktidardan devrildi ve idam edildi.
3. **II. Nikolay**. Halkın taleplerine kayıtsızlık, ekonomik kriz ve I. Dünya Savaşı'ndaki yenilgi. Bunun sonucunda çıkan devrim, saltanatının sonunu getirdi ve ailesiyle birlikte idam edilmesiyle sonuçlandı.
4. **III. Napolyon**. Başarısız savaş kararları (Prusya ile), ekonomik sorunlar. Sonuç olarak, Fransa yenildi, monarşi çöktü.
5. **Saddam Hüseyin** (1979–2003). Otoriter yönetim, ağır insan hakları ihlalleri, büyük silah programları ve Amerika Birleşik Devletleri ile çatışmacı politikalar izledi. Sonunda ABD'nin Irak'a müdahalesi sonucu 2003 yılında ABD tarafından devrildi ve idam edildi. Kararları ülkede uzun süreli kaosa ve iç savaşa yol açtı.
6. **Beşar Esad**, halk protestolarını şiddetle bastırdı ve iç savaşı önleyemedi. Sonuç olarak, savaş milyonlarca insanın ölümüne ve 2011'den beri bir mülteci krizine yol açtı. Ülkenin ekonomisi ve altyapısı tamamen yıkıldı.
7. **Nicolas Maduro**. Ekonomi politikasındaki hatalar ve etkisiz döviz kontrolleri, yolsuzluğun önlenememesi, siyasi muhalefete karşı sert önlemler ... Sonuç olarak, Venezuela ekonomik kriz yaşadı, siyasi istikrar bozuldu ve toplumsal gerilimler arttı; Trump yönetiminin Maduro'nun tutuklanması konusundaki tutumu ise krizi daha da karmaşık hale getirdi.
8. **Robert Mugabe**. Tarımın millileştirilmesi ve toprak reformları başarısız oldu, ekonomik kötü yönetim hiperenflasyona yol açtı ve siyasi muhalefete karşı şiddet içeren önlemler alındı . Sonuç olarak, Zimbabwe ekonomik ve siyasi istikrar açısından çöktü .
9. **Viktor Yanukoviç**. Avrupa Birliği ile ortaklık anlaşmasının reddedilmesi, yolsuzluk, popülist politikalar ve halkın taleplerinin göz ardı edilmesi. Sonuç olarak, 2014 yılında yaygın halk protestoları (" Euromaidan ") gerçekleşti ve siyasi istikrar bozuldu .
10. **Muammer Kaddafi**. Otoriter yönetim, muhalefetin bastırılması, siyasi ve ekonomik reformların eksikliği, dış politikada saldırgan ve istikrarsız davranışlar. Sonuç olarak , Libya iç savaşa ve ülkede uzun süreli siyasi kaosa sürüklendi .
11. **Kim Jong-un**. Otoriter yönetim ve siyasi baskı, ekonomik politikada etkisiz kararlar, dış politikada izolasyonist tutum. Sonuç olarak, Kuzey Kore zor bir ekonomik ve sosyal durumda olup, siyasi istikrar mevcut olsa da halkın refahı sekteye uğramıştır .
12. **Boris Johnson**. Britanya'nın Muhafazakar Parti liderinin başlangıçta popüler olan Brexit politikası, ülkede ekonomik zorluklara ve siyasi istikrarsızlığa yol açtı. Pandemi sırasında hükümet düzenlemelerini ele alış biçimiyle ilgili skandallar istifasına neden oldu.

Başarısız liderliğin yanlış kararları, siyasi dengeyi zayıflatarak toplumları ekonomik ve sosyal krizlere maruz bırakır. Başlıca nedenler arasında yolsuzluğun yayılması, halkla etkili iletişimin ve ileri görüşlü politikaların eksikliği, otoriter yönetim tarzı ve ekonomik alanda yapılan ciddi hatalar yer almaktadır. Sonuç olarak, devlet yönetiminde kaos ortaya çıkar, sosyal gerilimler ve protestolar artar, ulusal güvenlik zayıflar ve ülkenin uluslararası alandaki imajı zarar görür. Dolayısıyla, bir liderin yanlış kararları sadece kendi kariyerini değil, tüm ulusun geleceğini de tehlikeye atabilir. Analizin gösterdiği gibi, bir liderin rolü sadece karar vermek değil, aynı zamanda sorumlu ve stratejik düşündürmektir. Liderin vizyonu ve kararları olmadan hiçbir devlet uzun vadeli istikrar ve güvenliği sağlayamaz. Lider sadece yönetmekle yetinmemeli, aynı zamanda halkla doğrudan temas halinde olmalıdır. Halkın güveni, devlete olan inancı, ulusal birliğe katkıda bulunur. Halk ile lider arasında güven ilişkisi yoksa, siyasi istikrar ve güvenlik zayıflayabilir.

5.SONUÇ

Siyasi istikrar ve ulusal güvenlik, her devletin sürdürülebilir kalkınmasının, toplumun refahının ve uluslararası arenadaki konumunun temel göstergeleridir. Liderin bu alanları koruma ve güçlendirmedeki rolü vazgeçilmezdir. Yetkin, ileri görüşlü ve sorumlu bir lider, doğru kararları, adil yönetimi ve halkla yakın ilişkileri sayesinde hem iç istikrarı hem de dış güvenliği sağlar.

Tarih ve modern zamanlar gösteriyor ki, güçlü bir liderlik olmadan bir devletin istikrarı uzun süre devam edemez. Ulusal çıkarların korunması, toplumsal birliğin güçlendirilmesi ve güvenlik sisteminin etkin işleyişi için temel, bilge bir liderin stratejisi ve vatansever duruşudur.

Sonuç olarak, siyasi istikrar ve ulusal güvenlik birbirini tamamlayan kavramlardır ve bu etkileşimde liderin rolü belirleyici bir faktördür. Güçlü bir lider, güçlü bir devletin, istikrarlı bir toplumun ve güvenli bir geleceğin en önemli garantörüdür.

Bu bakış açısı, geçmişten ders çıkarmanın ve geleceğin daha adil, sorumlu ve halka hizmet eden liderleri olmanın önemini bir kez daha hatırlattı. Çünkü ancak bu tür liderler istikrarlı, güçlü ve güvenli bir geleceğin garantörü olabilirler.

KAYNAKÇA

- Bennis, W. ve Nanus, B. (1981/1995). Liderlik olarak siyaset (Rev. ed., s. 67-75). Columbia, MO: Missouri Üniversitesi Yayınları.
- Deng, X. (tarihsiz). Deng Xiaoping'in (1938–1965) Seçilmiş Eserleri (Cilt I, s. 324–325). Pekin: Yabancı Diller Yayınevi.
- Franklin D. Roosevelt Başkanlık Kütüphanesi. (tarih belirtilmemiş).
- Gandhi, MK (1999). Mahatma Gandhi'nin Toplu Eserleri (Cilt 63, s. 153). Yeni Delhi: Hindistan Hükümeti Yayınlar Dairesi.
- House, RJ (1996). Liderliğin Yol-Hedef teorisi: Dersler, miras ve yeniden formüle edilmiş bir teori. Liderlik Dergisi, 7 (3), 323–352.
- John F. Kennedy. (1963). Amerika Birleşik Devletleri Başkanlarının Kamu Belgeleri . Washington, DC
- Kellerman, B. (2004). Kötü liderlik (s. 38–45). Boston, MA: Harvard Business Review Press.
- Kouzes, JM ve Posner, BZ (2023). Liderlik meydan okuması: Kuruluşlarda olağanüstü şeylerin nasıl gerçekleşmesi sağlanır (7. baskı, s. 13–15). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Plutarch. (tarihsiz). Soylu Yunan ve Romalıların Hayatları (Solon, s. 81–88).